

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie

Titel:

Wijziging van de Archiefwet 1995 ter uitvoering van overweging 158 van de Algemene verordening gegevensbescherming

∞ Wie zijn belanghebbenden en waarom?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- Wie zijn direct of indirect belanghebbenden bij het betreffende vraagstuk?

Direct belanghebbenden zijn: de archiefbewaarplaatsen, de betrokkene die in de archiefbescheiden genoemd worden en burgers en professionals die toegang kunnen krijgen tot de archiefbescheiden. Indirect belanghebbenden zijn organisaties die zich bekommeren om de archiefbescheiden en organisaties die zich bekommeren om specifieke personen in archiefbescheiden.

- Wie beschikken er over relevante kennis over en ervaring met het vraagstuk?

Het Nationaal Archief, de Autoriteit Persoonsgegevens, het ACOI en het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

- Op welke wijze zijn belanghebbenden tot nu toe in de verschillende fasen van het beleidstraject betrokken?

Belanghebbenden zijn op verschillende momenten middels ambtelijke overleggen betrokken geweest bij de wetswijziging. Daarin zijn met hen belangrijke afwegingen en knelpunten besproken.

1. Wat is het probleem?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het probleem?

Archiefbewaarplaatsen kunnen overgebrachte, openbare archiefbescheiden niet integraal voor een ieder ter inzage en ter kopie beschikbaar stellen, indien niet uitgesloten is dat daarin bijzondere en/of strafrechtelijke persoonsgegevens van levende personen voorkomen. Niet duidelijk is welke waarborgen/maatregelen voldoende zijn om inzage te verlenen in en kopieën mogelijk te maken van overgebrachte (openbare) archiefbescheiden waarin bijzondere en/of strafrechtelijke persoonsgegevens van levende personen voorkomen.

b) Wat zijn de oorzaken van het probleem?

De uitzondering in de Archiefwet 1995 voor archiefbewaarplaatsen om bijzondere en/of strafrechtelijke gegevens te verwerken voor het beheer van archiefbescheiden geldt niet voor het ter raadpleging en gebruik beschikbaar stellen aan burgers. De vangnetuitzondering in de Uitvoeringswet algemene verordening gegevensbescherming beperkt raadpleging tot gebruik voor wetenschappelijk, historisch en statistische onderzoek en stelt als voorwaarde dat dit geschiedt in het algemeen belang. Volgens de AP is er geen noodzaak archiefbescheiden online ter beschikking te stellen om een goede uitvoering te geven aan de Archiefwet, omdat toegang tot de bescheiden ook kan worden bereikt op manieren die minder inbreuk maken. Tevens heeft de AP heeft aangegeven het full-tekst digitaal doorzoekbaar zijn van archiefbescheiden, in combinatie met online publicatie en geen waarborgen, problematisch te vinden voor de bescherming van persoonsgegevens.

c) Wat is de omvang van het probleem?

De beperkte inzagemogelijkheid geldt voor alle overgebrachte archiefbescheiden waarbij niet uit te sluiten is dat die bijzondere en/of strafrechtelijke persoonsgegevens bevatten van nog levende personen (lees: bescheiden jonger dan 110 jaar). De onduidelijke verhouding tussen privacy en openbaarheid/archiefbelang geldt voor alle archiefbescheiden die bij een archiefbewaarplaats berusten, waarbij niet uit te sluiten is dat daarin informatie staat die herleidbaar is naar levende personen (lees: bescheiden jonger dan 110 jaar).

d) Wat is het huidige beleid en wat heeft de evaluatie opgeleverd?

Archief met een openbaarheidsbeperking is alleen op aanvraag en met toestemming te raadplegen is op de studiezaal. Hiertoe wordt een inzagebesluit genomen. Als een archief geen archiefwettelijke openbaarheidsbeperkingen (meer) kent, dan is het vrij opvraagbaar en is het toegestaan om kopieën te maken. Het komt in praktijk voor dat archieven waarin (niet uitgesloten is dat) gewone, bijzondere of strafrechtelijke persoonsgegevens van levende personen zitten geen openbaarheidsbeperking (meer) hebben. Deze is dan na bijvoorbeeld 75 jaar afgelopen. Archieven zonder openbaarheidsbeperking maar met persoonsgegevens verhoudt zich slecht tot Archiefwet en AVG. Door digitalisering van de samenleving en van archieven wordt dat probleem groter. Archief laat zich immers makkelijker kopiëren en verspreiden. Dit biedt naast kansen ook risico's. Wat hierbij meespeelt is dat het waterdicht uitsluiten van de aanwezigheid van persoonsgegevens in archieven lastig is. Dit leidt tot de situatie dat tussen het moment dat er (nog) maar zeer weinig levende mensen in een archief voorkomen en het moment waarop met absolute zekerheid te stellen is dat het er nul zijn zo (ongeveer) 30 jaar zit. Daarnaast speelt het onderscheid in het huidige (uitvoerings)beleid tussen zogeheten dossierhouders en derden een rol. Het idee is dat als de dossierhouder is

overleden een dossier openbaar gemaakt kan worden. Dat er nog andere (mogelijk nog levende) personen in het archief voorkomen wordt dan geaccepteerd. Dit is een praktijk die in de pre-digitale tijd nog enigszins te verdedigen was omdat de toegang tot het archief vaak op naam van de dossierhouder was gemaakt en raadplegers van het archief enkel bij toeval stuitte op zogeheten derden. Bij gedigitaliseerd archief dat full-tekst doorzoekbaar wordt aangeboden of wat full-tekst doorzoekbaar gemaakt zou kunnen worden verdwijnt het onderscheid tussen dossierhouders en derden. Ook op de naam van een derde zou dan immers kunnen worden gezocht, dat is niet meer anders dan een dossierhouder. Dossierhouders een andere behandeling geven qua bescherming van persoonsgegevens dan derden is onhoudbaar in de digitale tijd. Dit maakt de groep mensen wiens persoonsgegevens beschermd moeten worden in de digitale tijd groter.

- e) Wat gebeurt er als de overheid niets doet (Nuloptie)? Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Zonder interventie blijft de huidige beperkte inzagemogelijkheid en onduidelijkheid over de verhouding tussen privacy en openbaarheid/archiefbelang. Het belemmert burgers en professionals in de toegang tot archiefbescheiden. Het belemmert de digitaliseringsslag die de afgelopen twee decennia wordt gemaakt bij archiefbewaarplaatsen, en meer in algemene zin de uitvoering van de Archiefwet door beheerders van archiefbewaarplaatsen. Het risico bestaat dat de Autoriteit persoonsgegevens naar aanleiding van een klacht handhavend gaat optreden en met oordelen komt die verregaande consequenties hebben voor de toegang tot overgebrachte (fysieke en digitale) archiefbescheiden.

2. Wat is het beoogde doel?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de beleidsdoelen?

Het doel is het bieden van een duidelijke wettelijk kader voor de afweging tussen privacy en openbaarheid in de Archiefwet, op basis waarvan beheerders van archiefbewaarplaatsen een afweging kunnen maken over het ter inzage of kopie beschikbaar stellen van overgebrachte archiefbescheiden met (bijzondere en/of strafrechtelijke) persoonsgegevens. Voorgaande geldt ook voor het online toegankelijk maken van archiefbescheiden. Hierbij geldt als uitgangspunt dat openbare archiefbescheiden voor eenieder beschikbaar worden gesteld en daaruit kopieën kunnen maken. Bij bijzondere en/of strafrechtelijke gegevens die herleidbaar zijn naar levende personen, kan de beheerder een afweging maken en voorwaarden stellen aan de inzage en het maken van kopieën.

- b) Aan welke [duurzame ontwikkelingsdoelen \(sustainable development goals, SDG's\)](#) en [brede welvaartsuitkomsten](#) dragen de doelen bij?

SDG 16.10: Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn kansrijke aangrijpingspunten om het doel te realiseren?

De brieven van de AP over de Archiefwet20xx, het Archiefbesluit20xx en over het CABR geven input voor de juridische probleemanalyse. Het geeft ook informatie over wat de AP belangrijk vindt vanuit haar rol tav toegang tot archieven. Rapport Jeurgens over CABR-casus.

- b) Wat zijn, gegeven de aangrijpingspunten, kansrijke beleidsopties?

Het bereiken van de doelen vergt een wetwijziging: een wijziging van de Archiefwet 1995 en de in procedure zijnde Archiefwet 2021.

- c) Wat is de [beleidstheorie \(doelenboom\)](#) per kansrijke beleidsoptie?

Het strategische doel is het wijzigen van de juridische balans tussen de bescherming van persoonsgegevens enerzijds en de toegang tot overheidsinformatie en cultureel erfgoed anderzijds. Het huidige juridische kader biedt geen enkele ruimte voor een belangenafweging waar die wel nodig is en waarvan in de praktijk/uitvoering verondersteld werd dat die er wel was.

4. Wat zijn de gevolgen van de opties?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

- a) Wat zijn de verwachte gevolgen per beleidsoptie?

Het verwachte gevolg is dat de archieven zoals het CABR onder voorwaarden online toegankelijk gemaakt kunnen worden. Het is nog afhankelijk van de inbreng tijdens de consultatiefase wat de precieze inhoudelijke scope zal zijn. Welke archieven komen hiervoor in aanmerking en hoe maakt de archivaris de belangenafweging?

- b) Welke [verplichte toetsen](#) zijn van toepassing en wat zijn daarvan de uitkomsten (voor zover bekend)?

Privacy: DPIA en toetsing door de Autoriteit persoonsgegevens
Regeldruk: door ATR
Uitvoeringstoets
Internetconsultatie
Raad van State

5. Wat is de voorkeursoptie?

[Toelichting](#)

Hulpvragen

a) Wat is het voorstel?

De Archiefwet aanpassen zodat beheerders van Archiefbewaarplaatsen op basis daarvan een zorgvuldige afweging kunnen maken bij het verlenen van toegang tot overgebrachte archiefbescheiden waarin persoonsgegevens van levende personen staan.

b) Hoe houdt het voorstel rekening met:

- [doeltreffendheid](#) en [doelmatigheid](#);
- uitvoerbaarheid voor alle relevante partijen (inclusief [doenvermogen](#), [regeldruk](#) en [handhaving](#));
- brede maatschappelijke impact?

Met een wetswijziging kan de duidelijkheid en ruimte worden gecreëerd. Bij de precieze vormgeving wordt gezocht naar een manier die doelmatig en uitvoerbaar is.

c) Wat zijn de risico's en onzekerheden van dit voorstel?

Er ligt tijdsdruk op het wetsvoorstel.
Het wetsvoorstel raakt aan de in procedure zijnde Archiefwet 2021
De AP is kritisch op de huidige Archiefwet

d) Hoe ziet de voorgenomen [monitoring en evaluatie](#) eruit?

Geen, die kan worden meegenomen in de brede evaluatie van de werking van de in procedure zijnde Archiefwet 2021.